

Warszawa, dn. 11 października 2005 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr hab. Andrzej ZOLL

RPO-230517-VII/04/1.1

00-090 Warszawa
AL Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Pan
Andrzej Kalwas
Minister Sprawiedliwości
- Prokurator Generalny
WARSZAWA

Ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego i ustawy - Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. Nr 163, poz. 1363) wprowadzono w życie przepisy, które znacznie rozszerzają zakres postępowania z różnymi kategoriami sprawców przestępstw o charakterze seksualnym.

Nowe rozwiązania ustawowe zobowiązują organy wymiaru sprawiedliwości oraz placówki opieki zdrowotnej do podejmowania wobec tak określonych sprawców przestępstw odpowiednich przedsięwzięć prawnokarnych, organizacyjnych i leczniczo-terapeutycznych. Ich realizacja wiązać się będzie z wydatkowaniem środków budżetowych, zwłaszcza na tworzenie placówek leczenia i terapii oraz ze zwiększonym obciążeniem obowiązkami kadry kuratorów sądowych.

Skala tych potrzeb wydaje się być duża, bowiem - w mojej ocenie - Służba Więzienna nie jest przygotowana do realizacji dyspozycji z art. 96 § 1 i art. 117 Kodeksu karnego wykonawczego, tj. do kompetentnego leczenia i terapii zaburzeń seksualnych.

W tej sytuacji rozwiązaniem byłoby powołanie w wybranych jednostkach penitencjarnych oddziału (oddziałów) terapeutycznych oraz oddziału (oddziałów) leczenia i rehabilitacji dla skazanych za przestępstwo określone w art. 197-203 Kodeksu karnego popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych. Gdyby takie oddziały zostały usytuowane w miejscowościach posiadających placówki publicznej służby zdrowia zajmujące się leczeniem tego rodzaju zaburzeń, to niewątpliwie dałoby się zaangażować do pracy fachowców o potrzebnych kwalifikacjach. Sprawą o charakterze technicznym pozostaje, gdzie wyłanianoby

pacjentów tych oddziałów, tj. skazanych, którzy wymagają oddziaływania specjalistycznego, zwłaszcza opieki psychologicznej, lekarskiej lub rehabilitacyjnej.

Z mojego rozeznania wynika, iż obecnie nie funkcjonuje żadna placówka służby zdrowia, która mogłaby na podstawie art. 95a § 1 Kodeksu karnego przejąć w warunkach zakładu zamkniętego leczenie lub rehabilitację osoby zwolnionej z zakładu karnego.

Jak mi również wiadomo, niepewna jest przyszłość działających dotychczas w kraju kilku poradni seksuologicznych, które przestały być finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Tymczasem mogłyby one - w trybie określonym w powołanym wyżej przepisie Kodeksu karnego - zapewnić na swoim terenie leczenie ambulatoryjne zwolnionych z zakładów karnych sprawców przestępstw popełnionych w związku z zakłóceniem ich czynności psychicznych o podłożu seksualnym.

Także na gruncie orzekania i wykonywania środków o charakterze probacyjnym ustawodawca dostrzegł potrzebę stosowania leczenia i terapii wobec sprawców przestępstw o charakterze seksualnym. Znowelizowany cyt. ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. Kodeks karny przewiduje bowiem, że w przypadku zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności sąd orzekając o okresie próby ma obowiązek oddać pod dozór sprawcę przestępstwa popełnionego w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych (art. 73 § 2 Kodeksu karnego) i może zobowiązać go do poddania się leczeniu lub oddziaływaniom terapeutycznym (art. 72 § 1 pkt 6 Kodeksu karnego). Obowiązek taki sąd może również nałożyć na skazanego, któremu udzielił warunkowego przedterminowego zwolnienia (art. 159 Kodeksu karnego wykonawczego).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) uprzejmie proszę Pana Ministra o odniesienie się do zawartych w niniejszym piśmie ocen i wniosków oraz określenie stopnia wdrożenia w życie przepisów cyt. ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy Kodeks postępowania karnego i ustawy - Kodeks karny wykonawczy - w zakresie dotyczącym sposobów postępowania ze sprawcami przestępstw o charakterze seksualnym, o których mowa w znowelizowanych przez tę ustawę: art. 72 § 1 i art. 95a § 1. Kodeksu karnego oraz art. 96 § 1 i art. 117 Kodeksu karnego wykonawczego.

/-/